Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027-2029, II käsittely

Kaupunginhallitus 19.10.2026 § 272

Valmistelija: talousjohtaja Juha Liinavuori

Seloste ja perustelut: **SUUNNITTELUKEHYS JA LAUTAKUNTIEN ESITYKSET**

Kaupunginhallitus päätti kesäkuun kokouksessaan suunnittelukehyksestä talousarvion valmistelun pohjaksi ja edelleen päivitti suunnittelukehyksen elokuussa. Samalla kaupunginhallitus päätti käynnistää talouden tasapainotusohjelman valmistelun vuosille 2027–2029. Tasapainotusohjelmaa on valmisteltu vuoden 2027 talousarvion valmistelun rinnalla. Vuoden 2027 talousarvioon on sisällytetty ne tasapainotustoimenpiteet, jotka kohdistuvat vuodelle 2027. Vuosia 2028–2029 koskevat toimenpiteet valmistellaan siten, että ohjelma voidaan saattaa päätöksentekoon vuoden 2027 aikana. Samalla pyritään turvaamaan kaupungin kasvua ja elinvoimaa tukevien investointien toteuttaminen. Kaupunkistrategia ja siihen pohjautuva kasvuohjelma on päivitetty vuonna 2026 ja ne on otettu huomioon talousarviota laadittaessa.

Lautakunnat käsittelivät talousarvioesityksensä syyskuun loppuun mennessä. Lautakuntien nettomenojen (toimintakate), päivitettyjen verotulo- ja valtionosuusarvioiden sekä päivitettyjen rahoituserien arvion jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostuu 5,8 miljoonaa euroa. Tämä on 0,35 miljoonaa euroa vähemmän kuin suunnittelukehyksessä asetettu tavoite. Kaikki lautakunnat pääsivät asetettuun tavoitteeseen.

Toimintakate
Toimintakate (nettomenot) on suunnittelukehystä parempi 240 000 euroa. Kaikki lautakunnat saavuttivat asetetun tavoitteen. Toiminnan tuottojen ja menojen muutoksia on käsitelty jäljempänä lautakuntakohtaisesti.

Maanmyyntituloihin on suunnittelukehyksen mukaisesti budjetoitu 3,0 milj. euroa. Omaan käyttöön valmistettavien investointien määrän ennakoidaan pysyvän vuoden 2026 tasolla, joten valmistus omaan käyttöön -erään on budjetoitu 6,2 miljoonaa euroa.

Verotulot ja valtionosuudet
Verotuotot on budjetoitu Kuntaliiton ylläpitämän veroennustekehikon pohjalta. Viimeksi ennustetta on päivitetty syyskuussa. Kunnallisveron arvioidaan kasvavan maltillisesti 0,8 miljoonaa euroa vuoden 2026 tilinpäätösennusteeseen nähden. Työllisyydellä on suora vaikutus kunnallisveron kehitykselle ja se reagoi viiveellä talouskasvuun. Yhteisöveron osalta ennakoidaan selkeämpää suhteellista kasvua. Vuoteen 2026 nähden tuottoarvio kasvaisi 0,6 miljoonaa euroa.

Valtionosuuksia pienentävät laskenut valtionosuusprosentti, verotulojen tasauksen pienentyminen sekä valtion talouden sopeuttamisen päätöksiin perustuva indeksileikkaus. Viimeisin valtionosuuksien leikkaus tuli kaikille kunnille syyskuussa ja vaikutti Ylöjärven osalta tuloihin negatiivisesti 670 000 euroa. Kaikkiaan valtionosuudet laskevat Ylöjärvellä 1,3 miljoonaa euroa vuoteen 2026 nähden.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoituksen nettomenojen arvioidaan kasvavan investointitason pysyessä korkeana ja lainakannan kasvaessa. Korkoennusteet ovat nousseet syksyn aikana, mikä on otettu huomioon valmistelussa.

Vuosikate ja tulos
Tuloslaskelman vuosikatteeksi muodostuu 3,4 milj. euroa. Arvio poistojen yhteismäärästä on 10,0 milj. euroa. Tilikauden tulokseksi muodostuu -6,6 miljoonaa euroa. Poistoeron vähennys 777 000 euroa syntyy investointeihin tehtyjen investointivarausten purusta. Poistoeron jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostuu 5,8 miljoonaa euroa.

Investoinnit ja velkamäärä
Kaupungin investointitaso säilyy edelleen korkeana erityisesti koulu- ja kunnallisteknisten hankkeiden johdosta. Lautakuntien esitysten jälkeen investointikokonaisuutta on päivitetty yleisten alueiden osalta MAPSTO:n/investointiohjelman nähtävillä olleeseen luonnokseen verrattuna. Päivityksessä talouden tasapainotustoimenpiteenä kaikkia yleisten alueiden investointeja on siirretty vuodella myöhemmäksi pois lukien sellaiset investoinnit, jotka liittyvät uusien koulujen ja päiväkotien rakentamiseen, ovat jo rakentamisvaiheessa tai ovat turvallisuusperusteisia. Investointien määrä on vuosittain seuraava: 31,4 milj. euroa vuonna 2027, 33,8 milj. euroa vuonna 2028 ja 27,8 milj. euroa vuonna 2029.

Korkean investointitason seurauksena kaupungin velkamäärä kasvaa voimakkaasti suunnittelukaudella. Arvioitu velkamäärä asukasta kohtaan laskettuna muodostuisi seuraavaksi: 5 581 euroa vuonna 2027, 6 329 euroa vuonna 2028 ja 6 810 euroa vuonna 2029. Investointitason arvioidaan laskevan merkittävästi suunnittelukauden jälkeen.

Talouden tasapainotustoimenpiteet vuodelle 2027
Talousarviovalmistelun yhteydessä samanaikaisesti tehdyssä talouden tasapainotustyössä on määritelty talouden tasapainotustoimenpiteinä menosäästöjä ja tulonlisäyksiä yhteensä 1,8 miljoonan euron edestä, jotka sisältyvät tähän talousarvioesitykseen ja on kuvattu tarkemmin seuraavassa toimielinkohtaisessa tarkastelussa.

KESKEINEN TALOUSARVIOESITYKSEN SISÄLTÖ TOIMIELIMITTÄIN

Keskusvaalilautakunta

- Nettomenot 48 000 €, 44 000 € enemmän verrattuna TA26
- Vuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit, minkä johdosta määrärahat kasvavat vuoden 2026 tasosta. Vuonna 2026 ei ollut vaaleja.

Tarkastuslautakunta

- Nettomenot 59 000 €, ei muutoksia verrattuna TA26

Kaupunginvaltuusto ja kaupunginhallitus

- Nettomenot 12,6 m€, 0,14 m€ (1,1 %) vähemmän kuin TA26
- **Lisäykset**
    - Työttömyysturvan kuntaosuuden lisämääräraha +100 000 €

    - Määrärahalisäys nuorten kesätyöseteleihin yrityksille/kesäyrittäjyysseteleihin +15 000 €
    - Ylöjärven Yrityspalvelu Oy:n ostopalveluiden indeksitarkistus +15 000 €
    - Laaja henkilöstökysely +7 000 €
- **Vähennykset/tulojen lisäykset**
    - Kuninkuusravien yhteistyö- ja markkinointisopimus päättyy -25 000 €
    - HR- ja palkanlaskentajärjestelmän kertaluonteisten käyttöönottoerien poistuminen -60 000 €
    - Taloushallintojärjestelmän käyttöönottoon liittyvien kertaluonteisten kustannusten poistuminen -50 000 €
    - Työnantajamielikuvan vahvistaminen, kulut laskevat toteutuneiden panostusten jälkeen -25 000 €
    - Strategian ensivaiheen toimeenpanoon varattua määrärahaa ei tarvita -10 000 €
    - Tietohallintosihteerin vakanssia ei täytetä ja se lakkautetaan -46 000 €
    - Kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja kaupungin johtoryhmän seminaarit sekä lautakuntien ja osastojen johtoryhmien seminaarit järjestetään Ylöjärven kaupungin alueella vuonna 2027 ilman yöpymisiä -30 000 €
    - Toimielinten osalta vuoden viimeisessä kokouksessa jouluaterian sijaan jouluinen kahvitus. Säästö kaikki toimielimet huomioiden -5 000 euroa.
    - Ei järjestetä henkilöstön maksutonta jouluateriaa vuonna 2027 -15 000 €
    - Henkilöstöetuutena on tarjottu kaukalopallovuoro. Luovutaan kaukalopallovuorosta. -6 000 €
    - Luovutaan Break Pro -taukoliikuntaohjelmasta vuoden 2027 alusta lukien. -3 000 €
    - Tyhy-toiminnan määrärahavarauksen poistaminen -3 500 €
    - Verkkosivustouudistuksen siirtäminen myöhempään ajankohtaan -20 000 €
    - Lopetetaan lopuilta osin paperisten palkkalaskelmien toimittaminen. Sisältäen henkilöstön palkkalaskelmat ja luottamushenkilöiden palkkiolaskelmat. -6 000 €
    - Ylikunnallisten yhteistoimintakorvausten vähennykset vuoteen 2026 nähden. Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alue (vähennys n. 2 000 €), Kantri ry (vähennys n. 2 500 €), Business Tampere (vähennys saavutettavuusohjelmasta n. 17 500 € ja perusrahoituksesta n. 19 500 €), Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä (n. 3 500 €), Pirkanmaan liitto n. 7 000 €. Yhteensä -52 000 €
    - Työllisyysalueelta saadun ennakkotiedon mukaan Ylöjärven maksuosuus pienenee vuoden 2026 talousarvioon nähden -121 000 €

- Muuttajan kortti -käytännön lopettaminen -2 000 €
- Ylöjärvi-asukaslehden julkaisun vähentäminen vuositasolla kahdesta yhteen -20 000 €
- Kiinteistöveroavustusten lopettaminen yleishyödyllisille yhdistyksille -5 000 €
- Lehti-ilmoitusten (tarkoitetaan tässä virallisten ilmoitusten ja kuulutusten) vähentäminen lainsäädännön edellyttämiin ilmoituksiin ja kuulutuksiin -3 000 €
- Selvitetään ja mahdollisesti otetaan käyttöön yksityisoikeudellisten maksujen osalta paperilaskutuslisä. Tulonlisäys + 3 000 €

Kasvatus- ja opetuslautakunta

- Nettomenot 66,6 m€, 2,2 m€ (3,4 %) enemmän kuin TA26
- Tyhy-toiminnan määrärahavarauksen poistaminen, kaikki vastuualueet -54 800 €

Varhaiskasvatus

- **Lisäykset**
  - Vakanssimuutokset: 5 lastenhoitajaa/perhepäivähoitajaa muutetaan opettajaksi/sosionomiksi +60 000 €
  - Palvelusetelimenot 3 % indeksikorotus +125 000 €
- **Vähennykset/tulojen lisäykset**
  - Kurun lauantain ja sunnuntain vuorohoidosta sekä yöhoidosta luovutaan -40 000 €
  - iPadien vähentäminen -12 500 €

Perusopetus

- **Lisäykset**
  - Aikuisten perusopetuksen järjestäminen +43 000 €
  - Urheiluakatemiatoimintaan liittyminen +14 000 €
  - Siltatien koulun tuntiopettajat, 7. lk opetuksen alkaminen +30 000 €
  - Turvallisuuskoulutus +10 000 €
  - Siltatien yhtenäiskoulun varustaminen +130 000 €
- **Vähennykset/tulojen lisäykset**
  - Oppilasmäärän väheneminen:
    - Syksyn -26 vaikutus (7 kk) -170 000 €
    - Syksyn -27 vaikutus (5 kk) yläluokat ja 2 luokanopettajaa -150 000 €
    - Syksyn -27 vaikutus Koulunkäynninohjaaja (5 kk) -10 000 €
  - Koulusihteeri (eläköityminen v. 26) -40 000 €

    - Tarvikkeet -20 000 €
    - Edullisempien opettaja- ja oppilaschromebookien käytön jatkaminen -30 000 €
    - iPadien vähentäminen -12 500 €
    - Kerhorahaa ei haeta, omavastuu poistuu -10 000 €
    - Nepsy-koulutusrahan poisto -10 000 €

Koululaisten iltapäivätoiminta

- **Vähennykset/tulojen lisäykset**
    - Taksan nosto 20 €/kk 1.8.2027 lukien (145 €/kk ->165 €/kk) +15 000 €

Lukiokoulutus

- **Lisäykset**
    - Opiskelijamäärän kasvu
        - Henkilöstökulut +273 000 €
        - Ateriakulut +30 000 €
        - Tietokoneet +7 000 €
        - Oppimateriaalit +17 000 €
    - Uuden InnoT3k-linjan teknologialaitteiden huolto +5 000 €
- **Vähennykset/tulojen lisäykset**
    - Ylioppilaskirjoitussalin laitteiston vuokrauksesta luopuminen ja markkinoinnin supistaminen -8 000 €

Kalustoinvestoinnit

- Kalustoinvestoinnit 420 000 €
    - Siltatien yhtenäiskoulu 275 000 €
    - Vuorentaustan koulu, Tornitie 100 000 €
    - Soppeenharjun päiväkoti 30 000 €
    - Kirsi Kunnaksen päiväkoti 15 000 €

Hyvinvointilautakunta

- Nettomenot 4,5 m€, 50 000 € (1,1 %) vähemmän kuin TA26
- **Lisäykset**
    - PIKI-kirjastojärjestelmän vaihtamisen valmistelu +25 000 €
    - Harrastamisen mallin omarahoitusosuus +8 000 €
    - Nuorisovaltuuston kokouspalkkiot +3 000 €
    - Liikuntatoimen maksuvälityspalvelut +5 000 €

    - Järjestöjen toiminta yhteisötila Olkassa +1 000 €
    - Asumisneuvonnan pilottihanke +20 000 €
- **Vähennykset/tulojen lisäykset**
    - Tapahtumien vähentäminen (Kaupunkijazz ja Salin klassiset) -20 000 €
    - Taiteen perusopetuksen (Piirto) tarvikerahat -2 000 €
    - Toimintarahan puolittaminen, hyvinvointipalvelut -15 000 €
    - Luovutaan vapaaehtoistyö.fi- ja sähköinen hyvinvointikertomus -lisensseistä -2 500 €
    - Kirjaston sunnuntaiaukioloajasta luovutaan -6 500 €
    - Kirjaston johdon organisointi (avoin virka eläköitymisen johdosta) -55 000 €
    - Kurun kirjaston henkilöstöjärjestelyt (eläköityminen) -21 300 €
    - Nuorisopalvelut: taksojen nosto (ja yöleirien vähentäminen) -5 000 €
    - Itsenäisyyspäivägaalasta luovutaan, kävijämäärä laskenut -5 000 €
    - Osa-aikaisen nuorisotyöntekijän vähentäminen (irtisanoutuminen) -25 000 €
    - Tyhy-toiminnan määrärahavarauksen poistaminen -3 650 €
    - Tarvikerahan vähennys 500 €/tehtäväalue -3 000 €
    - Avustukset kulttuuri -1 800 €, hyte -5 000 €, liikunta -3 550 € ja nuorisopalvelut -3 000 €, yhteensä -13 350 €
    - Uimahallin ja ohjausryhmien sekä salivuokrien tulojen lisäys +30 000 €
    - Uimahallin ja ohjausryhmien taksojen nosto (esim. kesäpassi) +10 000 €
    - Yhteisötila Olkan vuokratulot + 3 000 €

Tekninen lautakunta

- Nettomenot 31,0 m€, 0,9 m€ (3,1 %) enemmän kuin MTA26
- **Lisäykset**
    - LisäValo, koko vuoden vuokrat +300 000 €
    - Lämmitys +100 000 €
    - Kaukolämpö +100 000 €
    - Vesi +20 000 €
    - Jätevesi +30 000 €
    - Elintarvikekustannukset +50 000 €
    - Siltatien kenttien energiakustannukset +50 000 €
    - Kolsopin ja Kumitien liikennevalot +40 000 €
- **Vähennykset/tulojen lisäykset**

- Ruoka- ja siivouspalveluiden kustannussäästöt -150 000 €
- Rakennuttamisasiantuntijan vakanssin täyttämättä jättäminen (eläköityminen) -70 000 €
- Ruoka- ja siivouspalveluiden esihenkilöresurssin vähentäminen (toimen täyttämättä jättäminen) -50 000 €
- Asiantuntijapalveluiden vähentäminen -50 000 €
- Tyhy-toiminnan määrärahavarauksen poistaminen -12 000 €

Kalustoinvestoinnit

- Kalustoinvestoinnit 130 000 €
  - ajoneuvo- ja konekalustohankinnat 100 000 €
  - äkilliset ja yllättävät kalustohankinnat 30 000 €

Ympäristölautakunta

- Nettomenot 2,7 m€, 15 000 € (0,5 %) vähemmän kuin MTA26
- **Lisäykset**
  - Katualueiden lunastukset +20 000 €
  - PIRTEVA:n maksuosuuksien kasvu +40 000 €
- **Vähennykset/tulojen lisäykset**
  - Suunnitteluassistentti (eläköityminen) -40 000 €
  - Lupainsinööri/palveluneuvoja (vakanssin täyttämättä jättäminen) -60 000 €
  - Kaavoituksen asiantuntijapalveluiden vähentäminen -35 000 €
  - Tyhy-toiminnan määrärahavarauksen poistaminen -1 700 €

Toimivalta:	Kuntalaki 14 §, 39 §
Lisätietoja päätöksestä:	talousjohtaja Juha Liinavuori, 040-133 4540, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi
Oheismateriaali:	Tuloslaskelma 2027-2029
Esittelijä:	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus:	Kaupunginhallitus käy lähetekeskustelun talousarvion loppuvalmistelun pohjaksi.
Päätös:	Hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 26.10.2026
144/02.02.00/2026

Valmistelija:	talousjohtaja Juha Liinavuori

Seloste ja perustelut:	Talousarviovalmistelu on edennyt varsinaisen talousarviokirjan muotoon. Esityksen sisällössä ei ole tapahtunut muutoksia edellisen hallituskäsittelyn jälkeen.
Toimivalta:	Kuntalaki 14 §, 39 §
Lisätietoja päätöksestä:	talousjohtaja Juha Liinavuori, 040-133 4540, etunimi.sukunimi@ylojarvi.fi
Liite:	Talousarvio 2027 ja taloussuunnitelma 2027-2029
Oheismateriaali:	Vaikutusten ennakkoarvioinnit
Esittelijä:	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus:	Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan talousarvion 2027 ja taloussuunnitelman 2027-2029.
Päätös:	